

MALTA

QORTI CIVILI

PRIM' AWLA

ONOR. IMHALLEF

JOSEPH R. MICALLEF

Seduta tat-18 ta' Novembru, 2003

Citazzjoni Numru. 48/2003

PAOLA DEVELOPMENT COMPANY LIMITED

vs

TERRY LIMITED u b'Degriet tas-7 ta' April, 2003, I-H.S.B.C. Bank Malta p.l.c. ġie mdaħħal fil-kawża *in statu et terminis*

Il-Qorti:

Rat ir-Rikors imressaq fl-14 ta' Marzu, 2003, mill-kumpannija kummerċjali Vica Limited u li bih, u għar-raġunijiet hemm imsemmija, talbet (1) it-twaqqif (sospensjoni) tal-kawża fuq imsemmija skond l-artikolu 220 tal-Att tal-1995 dwar il-Kumpanniji (Kap. 386 tal-Liġijiet ta' Malta) sakemm għadhom għaddejjin il-proċeduri ta' stralċ tal-kumpannija m'harrka Terry Limited; u (2) li jiġi ordnat li hi (jiġifieri l-kumpannija rikorrenti) tigi msejha fil-kawża;

Rat it-Twegiba mressqa fis-16 t'Ottubru, 2003, li biha u għar-raġunijiet hemm imsemmija, il-kumpannija attriċi opponiet għat-talbiet;

Rat il-verbal tas-smiġh tal-4 ta' Novembru, 2003, li fih il-kumpannija m'harrka Terry Limited iddikjarat li m'għandhiex sottomissjonijiet xi tressaq b'zieda ma' dawk magħmulin mill-partijiet rispettivi;

Ikkunsidrat:

Illi, dwar **it-talba għat-twaqqif tas-smiġh tal-kawża sakemm għadu għaddej il-proċess ta' stralċ** tal-kumpannija m'harrka, jibda biex jingħad li ntwera li l-kumpannija rikorrenti bdiet hija stess proċeduri għal stralċ tal-kumpannija m'harrka taht l-Att dwar il-Kumpanniji. Dawn għad iridu jibdedw

jinstemgħu¹. Hija ssejjes it-talba tagħha **f'dan ir-rikors** fuq dak li jipprovdu l-artikoli 220, 221, 222 u 223 tal-Kap 386;

Illi l-imsemmija dispożizzjonijiet huma miruta minn dispożizzjonijiet li jixxiebhu ta' Statut Ingliż² u li dwarhom teżisti tifsira tajba u prattika ta' meta għandha titntlaqa' talba ta' kreditur (jew ukoll tal-kumpannija nnifisha) biex jitwaqqfu proċedimenti pendenti f'Qorti kontra kumpannija li tkun għaddejja minn proċess ta' stralċ. Qabel xejn, it-tressiq waħdu ta' rikors b'talba għal stralċ ta' kumpannija m'huwiex raġuni biex jitwaqqfu l-proċedimenti kollha li jkunu pendenti kontra tali kumpannija quddiem il-Qrati. Dan it-twaqqif jidher li jkun obligatorju biss jekk kemm-il darba jkun inħatar stralċjarju jew/u meta jingħata Ordni ta' Stralċ. Fil-każ preżenti, ma ntweriex li seħħet xi waħda mill-imsemmija ċirkostanzi, u għalhekk m'hemmx jedd awtomatiku għat-twaqqif tal-kawża preżenti;

Illi, mbagħad, irid jingħad li l-prinċipju li jiddetermina jekk talba għal twaqqif ta' kawża kontra kumpannija għandhiex tintlaqa' sakemm proċess ta' stralċ ikun għadu għaddej *"is basically one of whether the claim is better suited to be determined in the winding-up proceedings or in ordinary litigation; in the majority of cases this will result in the matter being dealt with by way of the liquidation process."*³ Il-liġi titfa' fuq min jagħmel talba b'hal dik imressqa mill-kumpannija rikorrenti il-piż li jipprova lill-Qorti li quddiemha jkun hemm pendenti kawża kontra l-kumpannija jmissha twaqqaf is-smiġh ta' dik il-kawża: *"this is to be expected because at that point it is not known whether or not the company will in fact enter liquidation and it would be inequitable to restrain actions or proceedings against the company unless there was some special reason"*⁴;

Illi l-Qorti ssib li r-raġunijiet imsemmija mill-kumpannija rikorrenti li wassluha tibza' li din il-kawża setgħet ma tigix kontestata mill-kumpannija

¹ Rik. Nru.1013/02 appuntata għall-ewwel smiġh għat-28 ta' Novembru, 2003

² L-Insolvency Act tal-1986

³ Bailey, Groves & Smith *Corporate Insolvency* (2001), Par. 8.79, pag. 359

⁴ *Op. cit.*, Par. 8.75, pag. 358

mħarrka irrizultaw kontradetti mill-atti tal-kawża nfushom. Minbarra dan, sakemm l-istess kumpannija Terry Limited m'hijiex sejra tonqos li tikkontesta t-talba ta' Vica Limited għall-istralċ tagħha, wieħed jistenna li l-mertu tat-talba għall-istralċ għandu jkun wieħed dibattut u mhux skontat. Fuq kollox, hija l-fehma ta' din il-Qorti li, jekk tassew għandhom jitharsu l-principji li ssemmev iżjed 'il fuq, l-ordni ta' twaqqif ta' proċedimenti pendenti kontra kumpannija li għaddejja minn proċess ta' stralċ jikkompeti lil dik il-Qorti li tkun qegħda tiddelibera t-talba għall-ħruġ ta' Ordni ta' Stralċ. Dan jingħad għaliex huwa biss wara li dik il-Qorti tkun qieset is-siwi u l-pratticita' (jew in-nuqqas tagħhom) tat-tressiq tal-pretensjoni kontra l-kumpannija fil-proċedura tal-istralċ li d-destin tal-mertu mistħarreg fil-kawża li tagħha jintalab it-twaqqif jiġi tassew determinat;

Għalhekk, din il-Qorti ma jidhrilhiex li ngħatat raġuni tajba għat-twaqqif ta' din il-kawża;

Illi dwar **it-talba għas-sejha fil-kawża** tal-kumpannija rikorrenti, il-Qorti tibda biex tgħid li hija l-fehma u l-impressjoni qawwija tagħha li s-sejha fil-kawża hija meqjusa bħala intervent imġiegħel (intervent koatt) u tista' tintalab biss mill-partijiet fil-kawża jew tiġi ordnata mill-Qorti minn rajha jekk jidher meħtieġ fl-interess tal-ġustizzja. Dan joħroġ mill-kliem tal-artikolu 961 tal-Kap 12 u minn kif l-istitut tas-sejha fil-kawża gie mfisser u ġeneralment konsistentement applikat matul iż-żmien mill-Qrati tagħna;

Illi huwa sewwasew dan l-aspett li jagħraf is-sejha fil-kawża mill-intervent (volontarju) ta' persuna interessata *in statu et terminis*. Dan huwa għaliex filwaqt li l-parti msejha fil-kawża tieħu s-sura ta' parti mħarrka, il-parti intervenuta ma ssirx kontradittriċi tal-pretensjonijiet attriċi, imma tipparteċipa f'kollox waqt il-proċess għal raġunijiet ta' integrita' ta' ġudizzju, applikabilita' tas-sentenza u, fuq kollox, għall-istruzzjoni iżjed sħiħa tal-istess proċess;

Illi għalhekk, it-talba ta' persuna (bħalma hija l-kumpannija rikorrenti f'dan il-każ) biex hija stess tiġi ordnata msejha fil-kawża m'hija xejn għajr stedina minn dik l-istess persuna biex tiġi mharrka halli twieġeb għall-pretensjonijiet attriċi f'kawża li fiha hi għadha mhix parti. Il-Qorti ssib li "awto-stedina" bħal din hija għal kollox irrita u kontra kull loġika;

Illi, b'żieda ma' dan jingħad ukoll, li biex persuna tissejjaħ fil-kawża irid jintwera li dik il-persuna għandha interess ġuridiku attwali, legali u dirett fil-mertu tal-kawża, liema interess irid ikun jixxiebah (għalkemm mhux bilfors jaqbel għal kollox) ma' dak tal-parti li titlob is-sejha tagħha. Jimplika dan l-interess li l-parti mharrka wkoll ikollha interess u li l-parti msejha fil-kawża ma tiddaħhalx biex tissupplimenta għal parti li ġiet imharrka ħażin. Fil-każ preżenti, l-interess tal-kumpannija rikorrenti ma jista' qatt ikun dak ta' kontradittriċi legittima tat-talbiet attriċi: l-interess waħdieni tagħha huwa dak li tista' tibqa' f'qagħda li tezegwixxi titolu li hija għandha kontra l-kumpannija mharrka billi ma tirnax l-azzjoni attriċi. Kif issejjaħlu l-kumpannija rikorrenti nnifisha, l-"interess" tagħha huwa "suspett fondat" li l-kumpannija mharrka m'hijiex sejra tikkontesta l-kawża: suspett li huwa mxejjen għal kollox bl-għamla ta' eċċezzjonijiet li, fil-fatt, tressqu f'waqthom mill-kumpannija mharrka. Fil-fehma tal-Qorti, dan m'huwiex l-interess ġuridiku meħtieġ biex isejjes raġuni għas-sejha fil-kawża;

Illi l-prinċipju ewlieni li għandu jitqies huwa li l-imsejjaħ fil-kawża, b'differenza minn dak li jkun indaħal fil-kawża minn rajh *in statu et terminis*, jitqies bħallikieku kien imharrek u, kif juri l-artikolu 962, bis-sentenza mogħtija f'dik il-kawża jista' jinheles jew jiġi kundannat daqslikieku l-kawża inharġet mill-bidunett kontriha. Għalhekk jingħad li l-qafas ta' l-istitut tas-sejha fil-kawża johroġ mill-kuncett fundamentali ta' interess tal-parti li toqgħod f'gudizzju. Fi kwalunkwe każ, l-interess tal-imsejjaħ fil-kawża għandu jkun ta' livell bħal dak imfisser minn ħafna sentenzi tal-Qrati tagħna bħala l-interess ġuridiku li għandu jkollha parti fil-kawża. Fil-każ preżenti, dan l-interess li jrid jintwera għandu jkun l-interess ta' persuna mharrka;

Illi l-Qorti għandha tordna s-sejha fil-kawża jekk il-persuna li tagħha tintalab din is-sejha jkollha dak l-interess li huwa meħtieġ mil-liġi

Kopja Informali ta' Sentenza

f'persuna biex minnu tista' tigi proposta azzjoni jew biex tigi opposta kontestazzjoni⁵;

Illi, kif ingħad, il-Qorti ma tqisx li, apparti l-kwestjoni tal-irregolarita' tal-mod li bih saret it-talba, il-kumpannija rikorrenti wriet li għandha interess li tissejjaħ fil-kawża, għalkemm m'huwiex eskluż li jista' jkollha interess li tindaħal b'mod ieħor;

Għalhekk, għal dawn ir-raġunijiet, il-Qorti ma tistax lanqas tilqa' t-tieni talba tar-rikorrenti;

Għal dawn ir-raġunijiet, il-Qorti qegħda tipprovdi fuq ir-Rikors ta' Vica Limited tal-14 ta' Marzu, 2003, billi:

Tiċhad l-ewwel talba, billi m'hijiex mistħoqqa u lanqas ma hija tempestiva; u

Tiċhad it-tieni talba, billi la hija mistħoqqa fil-fatt u fid-dritt u billi hija irrita.

< Sentenza In Parte >

-----TMIEM-----

⁵ P.A. 29.10.1935 fil-kawża fl-ismijiet *Libreri vs Staines noe* (Kollez. Vol: XXIX.ii.706) u s-sentenzi hemm imsemmija;